

17.11.2023

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Alkuperäinen lausuntopyyntö VN/28490/2023-MMM-1

Lausuntopyyntö kahdesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta, jotka liittyvät turkiseläimissä esiintyvän lintuinfluenssan vastustamiseen

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) lausuntoa:

- torjuttavista, valvottavista ja muista ilmoitettavista eläintaudeista, eläintautien ilmoittamisesta sekä mikrobikantojen toimittamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (325/2021) muuttamisesta annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta, ja
- turkistuotantoa varten tarhatuissa ketuissa, naaleissa, minkeissä, supikoirissa tai soopeleissa esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan vastustamisesta annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on antanut kyseisistä asetuksista lausunnon 12.10.2023 (THL/4929/4.00.00/2023). **Nyt annettava lausunto täydentää aikaisemmin annettua lausuntoa siitoseläinten säilyttämistä koskien.**

Maa- ja metsätalousministeriö on esittänyt, että Ruokavirasto, tiettyjen ehtojen täytyessä, voi toimijan suostumuksella, Maa- ja metsätalousministeriön turkiseläimissä esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan vastustamisesta annetun asetuksen 5 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen päättää, että määräys pitopaikan eläinten lopettamisesta ei koske jalostuksen kannalta arvokkaita siitoseläimiä. Poikkeavan päätöksen edellytyksenä on muun muassa, että

- 1) pitopaikassa on ajan tasalla oleva luettelo eläinten kuolleisuudesta ja luettelon tietojen perusteella eläinten kuolleisuus ei ole lisääntynyt merkittävästi viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana;
- 2) pitopaikassa ei ole viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana havaittu H5-alatyypin lintuinfluenssaan viittaavia oireita;
- 3) pitopaikan eläimistä ei ole eristetty H5-alatyypin lintuinfluenssavirusta taikka tunnistettu mainittuun virukseen liittyvää antigeeniä tai nukleiinihappoa;
- 4) pitopaikasta eläinterveysviranomaisen valvonnassa otetusta 60 eläimen näytteestä on todettu H5-alatyypin lintuinfluenssan vasta-aineita enintään kahdessa eläimessä ja influenssa A -viruksen vasta-aineita enintään viidessä eläimessä;

Lisäksi toimijan on merkittävä eloon jätettävät siitoseläimet mikrosirulla ja siirrettävä ne aluehallintoviraston hyväksymään eristystilana pidettävään toiseen pitopaikkaan kuuden viikon kuluessa siitä, kun lopetettaviksi määrättyjen eläinten lopetus on saatu päätökseen.

17.11.2023

Toimija vastaa eristystilan puhdistuksesta ja desinfectiosta, jos eristystilassa eristysaikana todetaan H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineita.

Toimijan on ennen eläinten siirtämistä eristystilaan teetettävä eläinterveysviranomaisen valvonnassa jokaista eloon jätettävää siitoseläintä koskeva tutkimus H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineiden varalta kuukauden kuluessa siitä, kun lopetettaviksi määrättyjen eläinten lopetus on saatu päätökseen. Eristystilaan voidaan siirtää vain eläimiä, joita koskevasta tutkimuksesta on saatu kielteinen tulos.

Eläimiä ei saa siirtää pois eristystilasta eikä käyttää siitokseen ennen kuin toimija on eläinterveysviranomaisen valvonnassa teettänyt jokaista samassa eristystilassa pidettävää siitoseläintä koskevan tutkimuksen H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineiden varalta kahdesti, ja kaikista tutkimuksista on saatu kielteinen tulos. Ensimmäinen tutkimus voidaan tehdä aikaisintaan kahden viikon kuluttua eläinten siirrosta eristystilaan, ja jälkimmäinen tutkimus voidaan tehdä aikaisintaan neljän viikon kuluttua ensimmäisestä tutkimuksesta. Eristystilaan ei saa tuoda uusia eläimiä eristykseen aikana.

Ruokaviraston tulee määrätä ne siitoseläimet lopetettaviksi, joiden tutkimuksista saadaan positiivinen tutkimustulos tai joita ei siirretä eristystilaan määräajassa. Jos tutkimuksista saadaan yksi tai useampi positiivinen tutkimustulos, Ruokaviraston tulee määrätä kaikki samassa eristystilassa pidettävät eläimet lopetettaviksi.

THL:n kanta

THL kannattaa Maa- ja metsätalousministeriön esitystä asetuksista eikä vastusta esitettyä lisäystä. Terveysturvallisuuden näkökulmasta ehdotetut toimet ovat kattavia eikä testausmääriä käytännössä voida enempää lisätä. THL kuitenkin huomauttaa, että kenelläkään ei ole vielä riittävää kokemusta H5-alatyypin lintuinfluenssan turkiseläimillä aiheuttamista epidemioista, viruksen säilymisestä eläinpopulaatioissa eikä testaukseen käytettävien menetelmien herkkyydestä tai spesifisyydestä oireettomana säilyneiden eläinpopulaatioiden testaamisen yhteydessä, joten H5-alatyypin lintuinfluenssan tartuntojen poissulkemiseen vaadittavien testien määrän arvioimiseen liittyy epävarmuuksia. THL katsoo kuitenkin, että Maa- ja metsätalousministeriön esittämä eläinten testaaminen eläinterveysviranomaisen valvonnassa ja muut Maa- ja metsätalousministeriön edellyttämät toimet ovat **todennäköisesti** riittäviä varmistamaan, ettei eläimillä ole tartuntaa tai se havaitaan viimeistään eläinten siirron jälkeisen eristykseen aikana, mikä mahdollistaa viruskierron pysäyttämisen lopettamalla eristykseen siirretyt eläimet. THL muistuttaa, että eristykseen siirrettävien eläinten kanssa työskentelevien henkilöiden suojauksesta on huolehdittava kaikissa tilanteissa mukaan lukien näyttöiden ottaminen. Lisäksi THL huomauttaa, että toimittaessa Maa- ja metsätalousministeriön esityksen mukaisesti, tullaan varsin pienen säilytettävän eläinjoukon testaamiseen käyttämään suhteellisen paljon näyttö- ja testausresursseja, joista on jo nyt pulaa. Tästä syystä THL katsoo, että säilytettävien eläinten testaaminen ei saa vaarantaa nyt käynnissä olevaa turkistarhojen kartoitustyötä,

17.11.2023

jonka tarkoituksen on selvittää lintuinfluenssaepidemian laajuus ja mahdollistaa tarvittavien torjuntatoimien nopea aloittaminen ja siten ihmisten terveyden suojaaminen.

Aikaisempaan lausuntoon (THL/4929/4.00.00/2023) viitaten THL toteaa lisäksi, että jatkossa asetusta olisi syytä muuttaa kattamaan myös muut ihmisen terveyden kannalta tärkeät lintu- ja eläinperäiset influenssavirukset ja että tarhauksen edellytyksenä täytyy jatkossa olla bioturvallisuuteen panostaminen.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osastonjohtaja

Otto Helve

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende